

หมวดคำหลายหน้าที่

คำจำกัดความ

“คำหลายหน้าที่” หมายถึง คำคำเดียว ซึ่งทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งอย่าง เช่น คำว่า ไซ ในตัวอย่างข้างล่างนี้

- ก. ไซ แตก แลว
- ข. แม่โก ไซ แลว

ในตัวอย่าง ก. คำว่า ไซ ทำหน้าที่เป็นคำนาม

ในตัวอย่าง ข. คำว่า ไซ ทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม

คำว่า ไซ ในตัวอย่างข้างบนนี้ ถือว่าเป็นคำหลายหน้าที่ เพราะเป็นคำคำเดียว ซึ่งทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งอย่าง คือทำหน้าที่เป็นคำนามก็ได้ และเป็นคำกริยากรรมก็ได้

คำว่า ไซ ในที่นี้ ถือว่าเป็นคำคำเดียวกัน เพราะเมื่อทำหน้าที่ต่างกัน ความหมายก็ไม่ได้แตกต่างกันโดยเด็ดขาด ยังคงเกี่ยวข้องกันอยู่ คือ คำว่า ไซ ที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม หมายถึงอาการ “ตกฟอง” (ของสัตว์ประเภทที่ตองออกลูกเป็นฟองก่อนจะฟักเป็นตัว) ส่วนคำว่า ไซ ที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม หมายถึง “ฟองสัตว์” ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ความหมายในสองกรณีนี้เกี่ยวข้องกันคือ เมื่อสัตว์แสดงอาการ “ตกฟอง” แล้ว ก็จะมี “ฟองสัตว์” ออกมา

การแบ่งหมวดของคำหลายหน้าที่

ในบทที่ 3 นี้ จะแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 กล่าวถึงหมวดคำที่เกี่ยวข้องกับคำหลายหน้าที่ ตอนที่ 2 กล่าวถึง การแบ่งหมวดคำหลายหน้าที่

ตอนที่ 1

หมวดคำที่เกี่ยวข้องกับคำหลายหน้า

ในตอนที่ 1 นี้ จะกำหนดหมวดคำที่เกี่ยวข้องกับคำหลายหน้า ซึ่งมีทั้งหมด 16 หมวด โดยอาศัยหมวดคำของ ดร. วิจิตร ภาณุพงศ์ ดังนี้

1. หมวดคำนามและหมวดคำกริยากรรม

ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี 3 ตำแหน่ง หนึ่ง คือ
 กรอบ 1 ก. 1 2 แล้ว เช่น ฝน ตก แล้ว
 ข. 1 กำลัง 3 เช่น ฝน กำลัง ตก

ก. คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 1 ของกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ได้ เรียกว่า คำนาม

ข. คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบ 1 ก. และตำแหน่งที่ 3 ของกรอบ 1 ข. ได้ เรียกว่า คำกริยากรรม

ในตัวอย่าง มีคำว่า ฝน เป็นคำนาม และคำว่า ตก เป็นคำกริยากรรม

2. หมวดคำกริยากรรม

ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี 4 ตำแหน่ง หนึ่ง คือ
 กรอบ 2 ก. นาม 2 นาม แล้ว เช่น เด็ก กิน นม แล้ว
 ข. นาม กำลัง 3 นาม เช่น เด็ก กำลัง กิน นม

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบ 2 ก. และตำแหน่งที่ 3 ของกรอบ 2 ข. ได้ เรียกว่า คำกริยากรรม

ในตัวอย่าง มีคำว่า กิน เป็นคำกริยากรรม

3. หมวดคำกริยาวิกรรม

ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี 5 ตำแหน่ง คู่หนึ่ง คือ

กรอบ 3 ก. นาม 2 นาม นาม แล้ว เช่น พ่อ ใ้ สตางค์ ลูกแล้ว

ข. นาม กำลัง 3 นาม นาม เช่น พ่อ กำลัง ใ้ สตางค์ ลูก

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบ 3 ก. และตำแหน่งที่ 3 ของกรอบ 3 ข. ได้ เรียกว่า คำกริยาวิกรรม

ในตัวอย่างมีคำว่า ใ้ เป็นคำกริยาวิกรรม

4. หมวดคำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์ คือคำที่ขยายคำนามในนามวลี ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หรือหน่วยกรรมตรง หรือหน่วยกรรมรอง¹ ของประโยค และเป็นคำซึ่งไม่ใช่คำนาม ไม่ใช่คำบอกกำหนด² และไม่ใช่คำบอกจำนวนนับ หรือคำบอกลำดับที่³ และจะไม่ปรากฏในตำแหน่งของคำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาวิกรรม หรือคำกริยาที่ตองมีค่า

¹⁻² ดูคำอธิบายเรื่อง หน่วยประธาน, หน่วยกรรมตรง, หน่วยกรรมรอง, คำบอกกำหนด ในบทที่ 2

³ ดูคำอธิบายเรื่อง คำบอกจำนวนนับ ในหน้า 27 ข้อ 9, คำบอกลำดับที่ ในหน้า 28 ข้อ 10

บุพบทตามเสมอ 1 เลข 2

ตัวอย่าง

เด็ก อ้วน หัก แล้ว

ครู กำลัง ที่ เด็ก ชน

แม่ เพิ่ง ให้ เงิน เด็ก จน

คำว่า อ้วน ในตัวอย่างข้างบนนี้ ถือว่าเป็นคำคุณศัพท์ขยายคำนามในนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยค และคำว่า ชน , จน ถือว่าเป็นคำคุณศัพท์ขยายคำนามในนามวลี ที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรองของประโยคตามลำดับ

5. หมวดคำช่วยหน้ากริยา

คำช่วยหน้ากริยา คือคำที่ปรากฏแทนที่คำว่า กำลัง ในกรอบประโยคทดสอบคำนามและคำกริยา กรอบ 1 ข. , 2 ข. และ 3 ข. ได้

¹ ในวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ของ น.ส. สุมิตรา อังวัฒนกุล เรื่อง "คำบุพบทในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2509 หน้า 9) ได้ให้คำจำกัดความของ คำกริยาที่ต้องมีคำบุพบทตามเสมอ ว่าเป็นคำกริยาที่ไม่เคยปรากฏโดยไม่มีคำบุพบทเลย

ตัวอย่าง คำว่า หวังดี ในประโยคว่า นิด หวังดี กับ น้องเสมอ

² คำจำกัดความของคำคุณศัพท์ รวบรวมจากวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต เรื่อง "คำกริยาอาการในภาษาไทย" ของ น.ส. สุรีย์ พันเจริญ (หน้า 13 - 14), วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต เรื่อง "คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย" ของ น.ส. บังอร ฤทธาภรณ์ (หน้า 13 - 14)

ตัวอย่าง

- กรอม 1 ข. เป็น เพ็ง ตก
 กรอม 2 ข. เค็ก อยาก กิน นม
 กรอม 3 ข. พอ จะ ไท สตางค ดูก

ในตัวอย่าง คำว่า เพ็ง, อยาก, จะ เป็นคำช่วยหน้ากริยา

6. หมวดคำหน้ากริยา

คำหน้ากริยา คือคำที่ปรากฏหน้าคำกริยา ไม่เคยอยู่ตามลำพังโดยที่ไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก (unstressed) คำหน้ากริยามี 2 คำ คือ ไป มา

ตัวอย่าง

ไป เอรารถที่
มา ทยานาน

7. หมวดคำหลังกริยา¹

คำหลังกริยา คือคำที่ปรากฏหลังคำกริยา ไม่เคยอยู่ตามลำพัง โดยที่ไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก (unstressed) คำหลังกริยามี 10 คำ คือ ไป

¹ คร. วิจิตรนั ภาณุงศ์ ได้กำหนด คำหลังกริยา ว่ามีอยู่ 4 คำ คือ ไป มา ไว้ เสีย

ในวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของ น. ส. นววรรณ พันธุเมธา เรื่อง "โครงสร้างของหน่วยแกนของกริยาวลี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2510, หน้า 14) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง คำหลังกริยา เพิ่มขึ้นอีก 6 คำ คือ ขึ้น ลง เข้า ออก ดู เอาไว้

มา วั ล็่ย ัซึน ลึง ็เข้า ออึก ุเ้า

ตัวอย่าง

ออกไป นอึกบ้าน
 คึค ุเ้ให้ คึ
 ึกระแอม ัซึน คึง ึ

8. หมวดคำลักษณนาม ✓

คำที่ไม่ใช่คำนาม ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ของกรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ข้างล่างนี้ได้ เรียกว่า คำลักษณนาม

นาม 2 ึกรึยออึกรรมย็อย ¹ นึ่ ึกรึยออึกรรม แล้ว

ตัวอย่าง

บ้าน ึหลึง ึเก้า นึ่ ึซอม แล้ว

ในตัวอย่าง คำว่า ึหลึง ึเป็นคำลักษณนาม

9. หมวดคำบอกจำนวน

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 5 ของกรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ข้างล่างนี้ได้ เรียกว่า คำบอกจำนวนนับ

นาม คำชว้ยหน้ากรึย ึกรึยาสกรรม นาม 5 ึลักษณนาม

ตัวอย่าง

นึค ึตอึง ึทาน ย้า ึสิ่ ึเม้ค

ในตัวอย่าง คำว่า ึสิ่ ึเป็นคำบอกจำนวนนับ

¹ คำอธิบายเรื่อง คำกริยากรรรมย็อย ในบทที่ 2

10. หมวดคำบอกลำดับที่

คำที่ไม่ใช่คำกริยากรรมย่อย ไม่ใช่คำบอกกำหนด ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 6 ของกรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ข้างล่างนี้ได้ เรียกว่า คำบอกลำดับที่

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม ลักษณะนาม 6

ตัวอย่าง

น้อง กำลัง เขียน จดหมาย ฉบับ ที่สี่

นายก คง นั่ง รถ คัน หลัง

ในตัวอย่าง คำว่า ที่สี่, หลัง เป็นคำบอกลำดับที่

11. หมวดคำหน้าคำบอกจำนวน

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 5 ของกรอบประโยคทดสอบ 7 ตำแหน่ง ข้างล่างนี้ได้ เรียกว่า คำหน้าคำบอกจำนวน

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม 5 คำบอกจำนวนนับ ลักษณะนาม

ตัวอย่าง

แม่ จะ ซื้อ ตู้ อีก สอง ใบ

ในตัวอย่าง คำว่า อีก เป็นคำหน้าคำบอกจำนวน

12. หมวดคำหลังคำบอกจำนวน

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 7 ของกรอบประโยคทดสอบ 7 ตำแหน่ง ข้างล่างนี้ได้ เรียกว่า คำหลังคำบอกจำนวน

นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม นาม คำบอกจำนวนนับ ลักษณะนาม 7

ตัวอย่าง

แม่ เพิ่ง ซื้อ น้ำ ตาล สอง กิโล ครึ่ง

ในตัวอย่าง คำว่า ครึ่ง เป็นคำหลังคำบอกจำนวน

13. หมวดคำบุพบท

คำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ 4 ของกรอบประโยคทดสอบ 5 ตำแหน่ง
กรอบ ก. หรือ กรอบ ข. ข้างล่างนี้ ได้ เรียกว่า คำบุพบท

กรอบ ก. นาม กริยาอกรรม คำช่วยหลังกริยา 4 นาม

กรอบ ข. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยาอกรรม 4 นาม

ตัวอย่าง

ก. หนังสือ วาง อยู่ บน โต๊ะ

ข. เด็ก เติง ขึ้น จาก น้ำ

ในตัวอย่าง คำว่า บน, จาก เป็นคำบุพบท

14. หมวดคำเชื่อมนาม

คำเชื่อมนาม คือคำที่ปรากฏระหว่างคำนาม 2 คำ และไม่ลงเสียงหนัก
(unstressed) มี 4 คำ คือ กะ กับ หรือ ของ

ตัวอย่าง

ชอบ กะ ส้อม ชัดแล้ว

เก็บสมุด กับ หนังสือ เสียก่อน

จะซื้อเสื้อ หรือ กางเกง

หมวด ของ รอง หาย ไป ไหน

15. หมวดคำกริยาวิเศษณ์¹

คำที่ไม่ใช่คำกริยา คำช่วยหลังกริยา คำหลังกริยา และคำลงท้าย ซึ่งอาจ

¹ ในวิทยานิพนธ์หม่อมราชวงศ์ชติ ของ น.ส. บังอร ฤทธาภรณ์ เรื่อง "คำกริยาวิเศษณ์
ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทหม่อมราชวงศ์ชติ แผนกภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-

จะปรากฏในตำแหน่งที่ 3 ของกรอบประโยคทดสอบ 3 ตำแหน่ง กรอบ ก. หรือตำแหน่ง
ที่ 4 ของกรอบประโยคทดสอบ 4 ตำแหน่ง กรอบ ข. ข้างล่างนี้ได้เรียกว่า คำกริยาวิเศษณ์.

มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2510 บทที่ 2 หน้า 7-10) ได้กำหนดกรอบประโยคทดสอบของคำ
กริยาวิเศษณ์ ไว้ 5 กรอบ คือ

คำกริยาวิเศษณ์ หมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบ
กรอบใดกรอบหนึ่ง ใน 5 กรอบข้างล่างนี้ ซึ่งมี 3, 4, 5 ตำแหน่ง ดังตัวอย่าง

กรอบที่ 1 คำนาม คำกริยากรรม ____

เช่น กระเป่า หนัก จัง

กรอบที่ 2 คำนาม คำช่วยหน้ากริยา คำกริยากรรม ____

เช่น น้ำ คง เขียว กราก

กรอบที่ 3 คำนาม คำกริยากรรม คำนาม ____

เช่น แม่ หิว น้ำ บ่อย

กรอบที่ 4 คำนาม คำกริยาวิกรรม คำนาม คำนาม ____

เช่น พี่ รด น้ำ ต้นไม้ เอง

กรอบที่ 5 คำนาม คำกริยาที่ต่อมีบุพบทตามเสมอ คำบุพบท คำนาม ____

เช่น แม่ หวังดี ต่อ ลูก เสมอ

ตำแหน่งของคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยคทดสอบจะอยู่ข้างหลังคำกริยา โดยอาจจะ
อยู่ตามหลังติดคำกริยาหรืออยู่ห่างออกไปก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ว่าคำกริยาที่อยู่ข้างหน้าจะ
เป็นคำกริยาชนิดใด ถ้าตามหลังคำกริยากรรม ซึ่งเป็นคำกริยาที่ไม่มีคำนามตามหลังเลย
คำกริยาวิเศษณ์ก็จะอยู่ติดกับคำกริยา ถ้าตามหลังคำกริยากรรมหรือวิกรรม ซึ่งเป็นคำ
กริยาที่มีคำนามตามหลัง คำกริยาวิเศษณ์ก็จะอยู่หลังคำนามอีกทีหนึ่ง ถ้าอยู่หลังคำกริยาที่
ต่อมีคำบุพบทตามเสมอ ซึ่งเป็นคำกริยาที่ต่อมีคำบุพบทและคำนามตามหลัง คำกริยาวิเศษณ์
ก็จะปรากฏหลังคำบุพบท ซึ่งมีคำนามตามอีกทีหนึ่ง.

กรอบ ก. นาม กริยากรรม 3

ข. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม 4

ตัวอย่าง

ก. นาฬิกา ตาย บอย

ข. แตงกวา จะ หัน ยัง ใจ

ในตัวอย่าง คำว่า บอย ยัง ใจ เป็นคำกริยาวิเศษณ์.

ตอนที่ 2

การแบ่งหมวดคำหลายหน้า

คำหลายหน้า ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมได้จากภาษาพูดสามัญนั้น เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งและหน้าที่ในประโยคเริ่ม ¹ โดยอาศัยกรอบประโยคทดสอบ ² เป็นหลักแล้ว อาจจะแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 2 อย่าง

3.2 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 3 อย่าง

3.3 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 4 อย่าง

3.1 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 2 อย่าง อาจจะแบ่งออกได้เป็น 19 หมวด คือ

3.1.1 คำนาม-กริยาอาการ ³

คำนาม-กริยาอาการ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 1. ก ได้ และ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 1. ข. ไคควย

¹ ดูคำอธิบายเรื่อง ประโยคเริ่ม ในบทที่ 2

² กรอบประโยคทดสอบของ ดร. วิจิตรน ภาณพงศ์

³ การเรียงลำดับ ชื่อ หน้าที่ของคำหลายหน้า ในที่นี้ถือว่าแต่ละหน้าที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน เช่น "คำนาม-กริยาอาการ" อาจจะเรียกว่า "คำกริยาอาการ-นาม" ก็ได้ เพราะถือว่าเป็นหมวดย่อยทั้งของหมวด "คำนาม" และของหมวด "คำกริยาอาการ"

ตัวอย่าง คำว่า รม

ตำแหน่งคำนาม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. <u>รม</u> <u>กาง</u> แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. <u>รม</u> <u>กำลัง</u> <u>กาง</u>
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. แคด <u>รม</u> แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. แคด <u>เพ็ง</u> <u>รม</u>

คำในหมวด คำนาม-กริยากรรม เท่าที่พบมีอยู่ 5 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก
หน้า 114)

3.1.2 คำนาม-กริยากรรม

คำนาม-กริยากรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนามในกรอบ
ประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วไว้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยา
กรรมในกรอบประโยคทดสอบ 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 2 ใต้ด้วย

ตัวอย่างคำว่า แจว

ตำแหน่งคำนาม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. <u>แจว</u> <u>หัก</u> แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. <u>แจว</u> <u>เพ็ง</u> <u>หัก</u>
ตำแหน่งคำกริยา- กรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. เป็พาย <u>แจว</u> <u>เรือ</u> <u>อยู่</u>
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เป็พาย <u>กำลัง</u> <u>แจว</u> <u>เรือ</u>

คำในหมวด คำนาม-กริยากรรม เท่าที่พบมีอยู่ 17 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก
หน้า 115)

3.1.3 คำนาม-คุณศัพท์

คำนาม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนามในกรอบประโยค
ทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วไว้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้
ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 4 ใต้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ขมพู

ตำแหน่งคำนาม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ขมพู สวย อยู่แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ขมพู คง สวย

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี น้อง ชอบ ใส่เสื้อ ขมพู

คำในหมวด คำนาม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 9 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก
 หน้า 118)

3.1.4 คำลักษณนาม -กริยากรรม

คำลักษณนาม -กริยากรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำลักษณ-
 นาม ในกรอบประโยค 6 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 8 และอาจจะปรากฏใน
 ตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วโดย

ตัวอย่าง คำว่า วง

ตำแหน่งคำลักษณนาม เมื่อปรากฏในกรอบ 6 ตำแหน่ง แหวน วง ใหม่ นี้ ข้อ แล้ว

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. นักเรียน วง ขอสอบ อยู่
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. นักเรียน กำลัง วง ขอสอบ

คำในหมวด คำลักษณนาม-กริยากรรม เท่าที่พบมีอยู่ 4 คำ (ดูรายการคำ
 ในภาคผนวก หน้า 120)

3.1.5 คำกริยาอาการ-กริยาอาการ¹

คำกริยาอาการ-กริยาอาการ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า กาง

ตำแหน่งคำกริยาอาการ

{ เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ไบเรือ กาง แล้ว
เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ไบเรือ เพิ่ง กาง

ตำแหน่งคำกริยาอาการ

{ เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. แม่ กาง ร่ม อยู่
เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. แม่ กำลัง กาง ร่ม

¹ในวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ของ น.ส. สุรีย์ พันเจริญ เรื่อง "คำกริยาอาการ-ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2509 บทที่ 2 ตอนที่สอง หน้า 18-21) ได้กำหนดหน้าที่ของคำ 4 หมวดไว้ดังนี้

1. คำกริยาอาการ-อาการ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยคทดสอบคำกริยาอาการได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการในกรอบประโยคทดสอบคำกริยาอาการได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ละลาย

น้ำแข็ง ละลาย แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ)

ช่าง กำลัง ละลาย ปูนขาว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ)

2. คำกริยาอาการ-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยคทดสอบคำกริยาอาการได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลีได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า เร็ว

เรือ เร็ว แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ)

เขา พาย เรือ เร็ว (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม เท่าที่พบมีอยู่ 463 คำ (ดูรายการคำ
ในภาคผนวก หน้า 121)

3. 1. 6 คำกริยากรรม-คุณศัพท์

คำกริยากรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม
ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์
คือขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วโดย

3. คำกริยากรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรมใน
กรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรมได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือขยาย
คำนามในนามวลีโดย

ตัวอย่าง คำว่า ประชด

เขา ประชด เธอ แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

เธอไม่ชอบฟังคำประชด (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

4. คำกริยากรรม-กรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยา-
กรรม ในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรมได้ หรืออาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยา
กรรมในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรมได้ หรือขยายคำนามในนามวลี ในตำแหน่ง
คำคุณศัพท์โดย

ตัวอย่าง คำว่า โยก

พัน โยก แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

เขา กำลัง โยก เก้าอี้ (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

น้องนั่ง เก้าอี้ โยก (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าววิจัยเฉพาะหมวดคำที่เกี่ยวข้องกับคำกริยากรรมเท่านั้น แต่ผู้วิจัยจะ
ศึกษาเกี่ยวกับคำที่ทำหน้าที่ใดหลายอย่าง ซึ่งคำทั้ง 4 หมวดดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอวยควย จึงได้
นำข้อมูลมารวมไว้กับการวิจัยนี้ด้วย.

ตัวอย่าง คำว่า และ

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ถนน และ แล้ว
เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ถนน เพียง และ

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี ตลาดและโรงงานเคิน

คำในหมวด คำกริยากรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 240 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 169)

3.1.7 คำกริยากรรม-คุณศัพท์

คำกริยากรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยคทดสอบ 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลีดังกล่าวแล้ว ใดควย

ตัวอย่าง คำว่า หนัก

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. แม่ หนัก วิทย์ แล้ว
เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. แม่ คง หนัก วิทย์

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี พ่อไม่ชอบเสียง หนัก

คำในหมวด คำกริยากรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 161 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 190)

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยาทวิกรรม เท่าที่พบมีอยู่ 40 คำ (ดูรายการคำ
ในภาคผนวก หน้า 204)

2. หมวดคำกริยากรรม-กรรม-ทวิกรรม คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่ง
คำกริยากรรมในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรม ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม
ในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรม และปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม ในกรอบ
ประโยคทดสอบคำกริยาทวิกรรมได้ จัดว่าเป็น "คำกริยากรรม-กรรม-ทวิกรรม"

ตัวอย่าง คำว่า ขาย

บ้านฉัน ขาย แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

แม่ค้า ขาย ดอกไม้ อยู่ (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

แม่ค้า ขาย ดอกไม้ น้อง แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม)

3. หมวดคำกริยากรรม-กรรม-ทวิกรรม-คุณศัพท์ คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่ง
คำกริยากรรมในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรม ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม
ในกรอบประโยคทดสอบคำกริยากรรม ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรมในกรอบประโยค
ทดสอบคำกริยาทวิกรรม และปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ได้จัด
ว่าเป็น "คำกริยากรรม-กรรม-ทวิกรรม-คุณศัพท์"

ตัวอย่าง คำว่า คิด

นักเรียน คิด อยู่ (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

นักเรียน คิด เลข อยู่ (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม)

แม่ค้า คิด เงินแม่ แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม)

วิธี คิด ของเธอดีมาก (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าว วิจัยเฉพาะหมวดคำที่เกี่ยวข้องของกับคำกริยากรรมเท่านั้น แต่ผู้วิจัยจะ
ศึกษาเกี่ยวกับคำที่ทำหน้าที่ได้หลายอย่าง และคำทั้ง 3 หมวดดังกล่าว เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
จึงได้นำข้อมูลมารวมไว้ด้วย.

3. 1. 9 คำกริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์¹

คำกริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยคทดสอบ 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 15 ได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือไชขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วไคควย

ตัวอย่าง คำว่า นึคเค็ยว

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง สึ มี นึคเค็ยว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง สึ คง มี นึคเค็ยว

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี ช้าว นึคเค็ยว กึนไม่อึม

¹ ในวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ของ น. ส. บังอร อุทธานกรณ เรื่อง "คำกริยาวิเศษณ์-ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกภาษาไทย จฬาลงกรณมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2513 บทที่ 2 ตอนที่ 2 หน้า 17-22) ได้กำหนดหน้าที่ของคำ 4 หมวด ได้แก่

1. คำกริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ หมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคทดสอบคำกริยาวิเศษณ์ไค และไชขยายคำนามในนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทประธานหรือบทกรรมของประโยคในตำแหน่งคำคุณศัพท์ ไคควย

ตัวอย่าง คำว่า ควน

บ้าน ทอง ซอม ควน (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์)

วิทย์ประกาศช้าว ควน (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

2. คำกริยาวิเศษณ์-อกรรมกริยา หมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคทดสอบคำกริยาวิเศษณ์ไค และปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคทดสอบคำอกรรมกริยาไคควย

คำในหมวด คำกริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ เท่าที่พบมี 3 คำ (ดูรายการคำในภาค
ผนวก หน้า 209)

ตัวอย่าง คำว่า มาก

ขมมอ มาก (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์)

คน มาก แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำอาการกริยา)

3. คำกริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์-อาการกริยา หมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งของ
วางของกรอบประโยคทดสอบคำกริยาวิเศษณ์ได้ یشขยายคำนามในนามวลีที่ทำหน้าที่เป็น
บทประธานหรือบทกรรมของประโยคในตำแหน่งคำคุณศัพท์ได้ หรือปรากฏในตำแหน่งของวาง
ของกรอบประโยคทดสอบคำอาการกริยาได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า เก่ง

แดง เร็ว เก่ง (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์)

ครูชอบ เด็ก เก่ง (ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์)

ขอ คง เก่ง (ปรากฏในตำแหน่งคำอาการกริยา)

4. คำกริยาวิเศษณ์-อาการกริยา-บุพบท หมายถึงคำที่ปรากฏในตำแหน่งของวาง
ของกรอบประโยคทดสอบคำกริยาวิเศษณ์ได้ ปรากฏในตำแหน่งของวางของกรอบประโยค
ทดสอบคำอาการกริยาได้ และปรากฏในตำแหน่งของวางของกรอบประโยคทดสอบคำบุพบท
ได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ไกล

โรงเรียน คง อยู่ ไกล (ปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์)

เรือไกล ทำ แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำอาการกริยา)

เรือจอด ไกล ฝั่ง แล้ว (ปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท)

ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าว วิจัยเฉพาะหมวดคำที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาวิเศษณ์ และเรียกชื่อ
หมวดคำ 'กริยาอาการ, กริยาอาการ' แยกต่างไปเป็น 'อาการกริยา, อาการกริยา' เพื่อ
ให้เห็นว่าทำหน้าที่แตกต่างไปจาก กริยาวิเศษณ์ ผู้วิจัยจะวิจัยเกี่ยวกับคำซึ่งทำหน้าที่ได้หลาย
อย่าง และคำทั้ง 4 หมวดดังกล่าว เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ จึงได้นำข้อมูลมารวมด้วย.

3.1.10 คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์

คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ง่าย

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ขอสอบ ง่าย อยู่แล้ว
เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ขอสอบ คง ง่าย

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง ขนมเล็ก ทำ ง่าย
เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง ขนมเล็ก คง ทำ ง่าย

คำในหมวดคำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์ เท่าที่พบมีอยู่ 9 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 210)

3.1.11 คำกริยาวิเศษณ์-หน้าคำบอกจำนวน

คำกริยาวิเศษณ์-หน้าคำบอกจำนวน คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งหน้าคำบอกจำนวน ในกรอบประโยค 7 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 11 ได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า อีก

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง เขา มา อีก
เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง เขา คงจะ มา อีก

ตำแหน่งหน้าคำบอกจำนวน เมื่อปรากฏในกรอบ 7 ตำแหน่ง เด็ก จะ ชี รถ อีก 10 คน

คำในหมวด คำกริยาวิเศษณ์-หน้าคำบอกจำนวน เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 212)

3.1.12 คำกริยาวิเศษณ์-หลังคำบอกจำนวน

คำกริยาวิเศษณ์-หลังคำบอกจำนวน คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหลังคำบอกจำนวน ในกรอบประโยค 7 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 12 ได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า พอดี

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง ชาว สุก พอดี
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง ชาว เพิ่ง สุก พอดี

ตำแหน่งคำหลังคำบอกจำนวน เมื่อปรากฏในกรอบ 7 ตำแหน่ง พี่ คง มี เงิน 10 บาท พอดี

คำในหมวด คำกริยาวิเศษณ์-หลังคำบอกจำนวน เหนือที่พบมีอยู่ 2 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 213)

3.1.13 คำกริยาสกรรม-บุพบท

คำกริยาสกรรม-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท ในกรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 13 ได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า จาก

ตำแหน่งคำกริยาสกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. เชอ จาก บ้าน แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เชอ กำลังจะ จาก บ้าน

ตำแหน่งคำบุพบท { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. ชาว พัง แล้ว จาก วิทย์
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. ชาว เพิ่ง พัง จาก วิทย์

คำในหมวด คำกริยาสกรรม-บุพบท เหนือที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 214)

3.1.14 คำเชื่อมนาม-บุพบท

คำเชื่อมนาม-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำเชื่อมนาม คือปรากฏระหว่างคำนาม 2 คำ และไม้ลงเสียงหนัก ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 14 และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท ในกรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังกล่าวแล้วไต่ควย

ตัวอย่าง คำว่า กับ

ตำแหน่งคำเชื่อมนาม เมื่อปรากฏระหว่างคำนาม 2 คำ ตู กับ ปู่ ไป บ้าน

ตำแหน่งคำบุพบท { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. ตู กับ วัง อยู่ กับ ปู่
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. ตู กับ วัง อยู่ กับ ปู่

คำในหมวด คำเชื่อมนาม-บุพบท เท่าที่พบมีอยู่ 2 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 215)

3.1.15 คำกริยากรรม-ช่วยหน้ากริยา

คำกริยากรรม-ช่วยหน้ากริยา คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วไต่ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำช่วยหน้ากริยา ในกรอบประโยค 1 ข., 2 ข. และ 3 ข. ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 5 ไต่ควย

ตัวอย่าง คำว่า ได้

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. พี่ ได้ พู แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. พี่ ได้ พู แล้ว
 ตำแหน่งคำช่วยหน้ากริยา { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. น้อง ได้ ตัก น้ำ
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. พี่ ได้ เรียน หนังสือ
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. พี่ ได้ ขาย นา เพื่อน

คำในหมวด คำกริยากรรม-ช่วยหน้ากริยา เท้าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 216)

3.1.16 คำคุณศัพท์-บุพบท

คำคุณศัพท์-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท ในกรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังกล่าวแล้วได้ควย

ตัวอย่าง คำว่า เหนือ

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี ตลาด เหนือ มีของขายมาก

ตำแหน่งคำบุพบท { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. นก บิน อยู่ เหนือ เมฆ
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. นก คง บิน เหนือ เมฆ

คำในหมวด คำคุณศัพท์-บุพบท เท้าที่พบมีอยู่ 5 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 217)

3.1.17 คำบอกลำดับที่-บุพบท

คำบอกลำดับที่-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบอกลำดับที่ ในกรอบประโยค 6 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 10 ได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท ในกรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ได้ควย

ตัวอย่าง คำว่า กลาง

ตำแหน่งคำบอกลำดับที่ เมื่อปรากฏในกรอบ 6 ตำแหน่ง พ่อ จะ ตี ลูก คน กลาง

ตำแหน่งคำบุพบท { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. เรือ ลอย อยู่ กลาง บึง
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. เรือ คง ลอย กลาง บึง

คำในหมวด คำบอกลำดับที่-บุพบท เท้าที่พบมีอยู่ 3 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 218)

3.1.18 คำช่วยหน้ากริยา-หน้าคำบอกจำนวน

คำช่วยหน้ากริยา-หน้าคำบอกจำนวน คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำช่วยหน้ากริยา ในกรอบประโยค 1 ข., 2 ข. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหน้าคำบอกจำนวน ในกรอบประโยค 7 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้ว ได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า เกือบ

ตำแหน่งคำช่วยหน้ากริยา { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. แก้ว เกือบ ตก
 เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เด็ก เกือบ ตก น้ำ
 เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. พี่ เกือบ จ๋าว่า แหวน เจ็ก

ตำแหน่งคำหน้าคำบอกจำนวน เมื่อปรากฏในกรอบ 7 ตำแหน่ง พี่ คง มี เงิน เกือบ 2 แสน

คำในหมวด คำช่วยหน้ากริยา-หน้าคำบอกจำนวน เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 219)

3.1.19 คำบอกจำนวน -หลังคำบอกจำนวน

คำบอกจำนวน -หลังคำบอกจำนวน คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบอกจำนวน ในกรอบประโยค 6 ตำแหน่ง ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 9 ได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหลังคำบอกจำนวน ในกรอบประโยค 7 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ครึ่ง

ตำแหน่งคำบอกจำนวน เมื่อปรากฏในกรอบ 6 ตำแหน่ง พี่ คง ชื้อ ปลา ครึ่ง ตัว

ตำแหน่งคำหลังคำบอกจำนวน เมื่อปรากฏในกรอบ 7 ตำแหน่ง พี่ จะ ชื้อ ข้าว 2 ถึง ครึ่ง

คำในหมวด คำบอกจำนวน -หลังคำบอกจำนวน เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 220)

3.2 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 3 อย่าง อาจจะแบ่งออกได้เป็น 13 หมวด คือ

3.2.1 คำนาม-กริยาอาการ-กริยาสกรรม

คำนาม-กริยาอาการ-กริยาสกรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบประโยคทดสอบ 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า พัด

ตำแหน่งคำนาม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก.	พัด ชาค แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข.	พัด เฟิง ชาค
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก.	ลม พัด อยู่
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข.	ลม กำลัง พัด
ตำแหน่งคำกริยาสกรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก.	แมครัว พัด ไฟ อยู่
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข.	แมครัว กำลัง พัด ไฟ

คำในหมวด คำนาม-กริยาอาการ-กริยาสกรรม เท่าที่พบมีอยู่ 5 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 221)

3.2.2 คำนาม-กริยาอาการ-คุณศัพท์

คำนาม-กริยาอาการ-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยคทดสอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า แดง

ตำแหน่งคำนาม	{ เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. <u>แดง</u> เขม อยู่แล้ว เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. <u>แดง</u> อาจจะ เขม
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{ เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. หน้า <u>เชอ</u> <u>แดง</u> แล้ว เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. หน้า <u>เทอ</u> <u>เพ็ง</u> <u>แดง</u>
ตำแหน่งคำคุณศัพท์	เมื่อขยายคำนามในนามวลี <u>กำลัง</u> <u>ขับ</u> <u>รด</u> <u>คัน</u> <u>แดง</u>

คำในหมวด คำนาม-กริยากรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 5 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 223)

3.2.3 คำนาม-กริยากรรม-กริยาวิกรรม

คำนาม-กริยากรรม-กริยาวิกรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิกรรม ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ควย

ตัวอย่าง คำว่า รายงาน

ตำแหน่งคำนาม	{ เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. <u>รายงาน</u> <u>พิมพ์</u> แล้ว เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. <u>รายงาน</u> <u>กำลัง</u> <u>พิมพ์</u>
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{ เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. <u>ดู</u> <u>รายงาน</u> <u>ข่าว</u> <u>อยู่</u> เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. <u>ดู</u> <u>กำลัง</u> <u>รายงาน</u> <u>ข่าว</u>

ตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. ดู รายงาน ข่าว ไป แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. ดู จะ รายงาน ข่าว ไป

คำในหมวด คำนาม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 225)

3.2.4 คำลักษณนาม-กริยาอกรรม-กริยาสกรรม

คำลักษณนาม-กริยาอกรรม-กริยาสกรรม คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำลักษณนาม ในกรอบประโยค 6 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอกรรม ในกรอบ 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบ 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า กว่า

ตำแหน่งคำลักษณนาม { เมื่อปรากฏในกรอบ 6 ตำแหน่ง เด็ก กว่า ใหญ่ นี้ คง สด

ตำแหน่งคำกริยาอกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. มือ เด็ก กว่า แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. มือ เด็ก กำลัง กว่า

ตำแหน่งคำกริยาสกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. น้อง กว่า มือ อยู่
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. น้อง กำลัง กว่า มือ

คำในหมวด คำลักษณนาม-กริยาอกรรม-กริยาสกรรม เท่าที่พบมีอยู่ 7 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 226)

3.2.5 คำกริยาอกรรม-กริยาสกรรม-คุณศัพท์

คำกริยาอกรรม-กริยาสกรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอกรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะ

ปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือ ิ ซขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วไค้ควย

ตัวอย่าง คำว่า ร้อง

ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ลูก ร้อง แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ลูก กำลัง ร้อง
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. น้อง ร้อง เพลง อยู่
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. น้อง กำลัง ร้อง เพลง
ตำแหน่งคำคุณศัพท์		เมื่อขยายคำนามในนามวลี เสียงร้องของลูกดังมาก

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 78 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 228)

3.2.6 คำกริยากรรม-กริยากรรม-คุณศัพท์

คำกริยากรรม-กริยากรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วไค้ อาจจะมีปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วไค้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือ ิ ซขยายคำนามในนามวลีดังกล่าวแล้ว ไค้ควย

ตัวอย่าง คำว่า ถาม

ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. นักเรียน ถาม ครู แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. นักเรียน เพิ่ง ถาม ครู
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. นักเรียน ถาม ปัญหา ครู แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. นักเรียน กำลัง ถาม ปัญหา ครู
ตำแหน่งคำคุณศัพท์		เมื่อขยายคำนามในนามวลี ครูไม่เข้าใจคำถามของเธอ

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 13 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 239)

3.2.7 คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ

คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้

ตัวอย่าง คำว่า ให้

ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. คำอาหาร <u>ให้</u> แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. คำอาหาร <u>ให้</u>
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. คำอาหาร <u>ให้</u> แม่แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. คำอาหาร <u>ให้</u> แม่แล้ว
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. <u>ให้</u> เงิน ขอทาน แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. <u>ให้</u> เงิน ขอทาน

คำในหมวด คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ เท่าที่พบมีอยู่ 34 คำ
(ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 241)

3.2.8 คำกริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์

คำกริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบ 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วได้

ตัวอย่าง คำว่า คั่ง

ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. วิทย์ <u>คั่ง</u> แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. วิทย์ <u>เพ็ง</u> <u>คั่ง</u>
ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง น่อง หัวเราะ <u>คั่ง</u>
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง น่อง คง หัวเราะ <u>คั่ง</u>
ตำแหน่งคำคุณศัพท์		เมื่อขยายคำนามในนามวลี เสียง <u>คั่ง</u> คง นวกหูคนไข

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 10 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 247)

3.2.9 คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-บุพบท

คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบท ในกรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า หาง

ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. เด็กวัยรุน <u>หาง</u> พ่อแม่ อยู่แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เด็กวัยรุน มักจะ <u>หาง</u> พ่อแม่
ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง เรือ แล่น <u>หาง</u>
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง เรือ กำลัง แล่น <u>หาง</u>
ตำแหน่งคำบุพบท	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. เรือ แล่น อยู่ <u>หาง</u> ฝั่ง
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. เรือ กำลัง แล่น <u>หาง</u> ฝั่ง

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-บุพบท เท่าที่พบมีอยู่ 3 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 249)

3.2.10 คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์

คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 1 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ดู

ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก.	โอง <u>ดู</u> อยู่แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข.	โอง คงจะ <u>ดู</u>
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก.	โอง <u>ดู</u> นำ อยู่แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข.	โอง คง <u>ดู</u> นำ
ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง	เด็ก กิน <u>ดู</u>
		เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง	เด็ก คง กิน <u>ดู</u>

คำในหมวด คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์ เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 250)

3.2.11 คำกริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์-กริยาวิเศษณ์

คำกริยาอาการ-กริยาวิเศษณ์-กริยาวิเศษณ์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 ตำแหน่ง หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า บริการ

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. พอลา บริการ ลูกลา อยู่
 เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. พอลา กำลัง บริการ ลูกลา

ตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. ตี บริการ ชาว แซก อยู่
 เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. ตี เพิ่ง บริการ ชาว แซก

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง ปีม์ เปิด บริการ แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง ปีม์ คง เปิด บริการ

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยาทวิกรรม-กริยาวิเศษณ์ เท่าที่พบมีอยู่ 1 คำ
 (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 251)

3.2.12 คำนาม-บอกลำดับที่-บุพบท

คำนาม-บอกลำดับที่-บุพบท คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม
 ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้ว อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบอกลำดับที่
 ในกรอบประโยค 6 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำบุพบทใน
 กรอบประโยค 5 ตำแหน่ง 2 กรอบ ดังกล่าวแล้วโดย

ตัวอย่าง คำว่า หลัง

ตำแหน่งคำนาม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. หลัง ยอก แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. หลัง เพิ่ง ยอก

ตำแหน่งคำบอกลำดับที่ เมื่อปรากฏในกรอบ 6 ตำแหน่ง พอ จะ ได้ รถ คัน หลัง

ตำแหน่งคำบุพบท { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ก. เด็ก ยืน อยู่ หลัง ครีว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 5 ตำแหน่ง ข. เด็ก คง ยืน หลัง ครีว

คำในหมวด คำนาม-บอกลำดับที่-บุพบท เท่าที่พบมีอยู่ 2 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 252)

3.2.13 คำกริยากรรม-กริยากรรม-หลังกริยา

คำกริยากรรม-กริยากรรม-หลังกริยา คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหลังกริยา คือปรากฏหลังคำกริยา โดยจะไม่ลงเสียงหนัก ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 7 ใต้วัย

ตัวอย่าง คำว่า ออก

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. แดก ออก แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. แดก กำลัง ออก

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. ต้นไม้ ออก ดอก แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. ต้นไม้ เพิ่ง ออก ดอก

ตำแหน่งคำหลังกริยา เมื่อปรากฏหลังคำกริยา ช่าง กำลัง คลี่ ผ้า ออก

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม-หลังกริยา เท่าที่พบมีอยู่ 2 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 253)

3.3 ประเภทที่ทำหน้าที่ได้ 4 อย่าง อาจจะแบ่งออกได้เป็น 6 หมวด คือ

3.3.1 คำนาม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์

คำนาม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำนาม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ขอทาน

ตำแหน่งคำนาม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. <u>ขอทาน</u> มาแล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. <u>ขอทาน</u> เพิ่ง มา
ตำแหน่งคำกริยาสกรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. เด็ก <u>ขอทาน</u> อาหาร อยู่
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เด็ก กำลัง <u>ขอทาน</u> อาหาร
ตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. คนงอย <u>ขอทาน</u> เงิน แม่ แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. คนงอย กำลัง <u>ขอทาน</u> เงิน แม่
ตำแหน่งคำคุณศัพท์		เมื่อขยายคำนามในนามวลี คน <u>ขอทาน</u> น่าสงสารมาก

คำในหมวด คำนาม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 2 คำ
(ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 254)

3.3.2 คำกริยาอกรรม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์

คำกริยาอกรรม-กริยาสกรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอกรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาสกรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้ว

ได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าว
แล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลีใดควย

ตัวอย่าง คำว่า กระซิบ

ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ลุก <u>กระซิบ</u> แล้ว
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ลุก กำลัง <u>กระซิบ</u>
ตำแหน่งคำกริยากรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. เด็ก <u>กระซิบ</u> ความลับ อยู่
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. เด็ก กำลัง <u>กระซิบ</u> ความลับ
ตำแหน่งคำกริยาทวิกรรม	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. เด็ก <u>กระซิบ</u> ความลับ พี่ อยู่
	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. เด็ก คง <u>กระซิบ</u> ความลับ พี่

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี เสียงกระซิบดังเกินไป

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม-กริยาทวิกรรม-คุณศัพท์ เทาที่พบมีอยู่
19 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 255)

3.3.3 คำกริยากรรม-กริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์

คำกริยากรรม-กริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะ
ปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้
อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าว
แล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง
ดังกล่าแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี
ดังกล่าแล้วได้ควย

ตัวอย่าง คำว่า เก่ง

ตำแหน่งคำกริยาอาการ { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. นักเรียน เก่ง แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. นักเรียน คง เก่ง

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. นักเรียน เก่ง ภาษาไทย แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. นักเรียน เพิ่ง เก่ง ภาษาไทย

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง จิม เรียน เก่ง
 เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง จิม คง เรียน เก่ง

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี ครู กำลัง ให้ รางวัล เด็ก เก่ง

คำในหมวด คำกริยาอาการ-กริยากรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่
 15 คำ (ดูรายการในภาคผนวก หน้า 259)

3.3.4 คำกริยากรรม-กริยาวิกรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์

คำกริยากรรม-กริยาวิกรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิกรรม ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ ในกรอบประโยค 3 หรือ 4 ตำแหน่ง ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำคุณศัพท์ คือใช้ขยายคำนามในนามวลี ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ชนะ

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. นิค ชนะ เพื่อน แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. นิค เพิ่ง ชนะ เพื่อน

ตำแหน่งคำกริยาวิกรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. จุฬาร ชนะ กีฬา เกษตรา แล้ว
 เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. จุฬาร คง ชนะ กีฬา เกษตรา

ตำแหน่งคำกริยาวิเศษณ์ { เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ตำแหน่ง น่อง ตี บึงปอง ชนะ
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 4 ตำแหน่ง น่อง คงตี บึงปอง ชนะ

ตำแหน่งคำคุณศัพท์ เมื่อขยายคำนามในนามวลี คนชนะไม่ควรดูถูกคนแพ้

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยาวิกรรม-กริยาวิเศษณ์-คุณศัพท์ เท่าที่พบมีอยู่ 4 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 263)

3.3.5 คำกริยากรรม-กริยากรรม-หน้ากริยา-หลังกริยา

คำกริยากรรม-กริยากรรม-หน้ากริยา-หลังกริยา คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่ง คำกริยากรรม ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยากรรม ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหน้ากริยา คือปรากฏหน้าคำกริยา และไม่ลงเสียงหนัก ดังกล่าวไว้ในตอนที่ 1 ข้อ 6 ได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหลังกริยา คือปรากฏหลังคำกริยา และไม่ลงเสียงหนัก ดังกล่าวแล้วได้ด้วย

ตัวอย่าง คำว่า ไป

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. เพื่อน ไป แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. เพื่อน เพิ่ง ไป

ตำแหน่งคำกริยากรรม { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. แม่ ไป ตลาด แล้ว
 { เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. แม่ กำลัง ไป ตลาด

ตำแหน่งคำหน้ากริยา เมื่อปรากฏหน้าคำกริยา เธออย่าไป บ่น ให้ เห็นอยู่เลย

ตำแหน่งคำหลังกริยา เมื่อปรากฏหลังคำกริยา เธอ รีบ เอา ตะกร้านี้ ไป เร็ว ๆ

คำในหมวด คำกริยากรรม-กริยากรรม-หน้ากริยา-หลังกริยา เท่าที่พบมีอยู่ 2 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 264)

3.3.6 คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ-หลังกริยา

คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ-หลังกริยา คือคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 1 ก. และ 1 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 2 ก. และ 2 ข. ดังกล่าวแล้วได้ อาจจะปรากฏในตำแหน่งคำกริยาอาการ ในกรอบประโยค 3 ก. และ 3 ข. ดังกล่าวแล้วได้ และอาจจะปรากฏในตำแหน่งคำหลังกริยา คือปรากฏหลังคำกริยา และไม่ลงเสียงหนักดังกล่าวแล้วโดย

ตัวอย่าง คำว่า ขึ้น

ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ก. ราคาของ <u>ขึ้น</u> แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 1 ข. ราคาของ กำลัง <u>ขึ้น</u>
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ก. ผ้า <u>ขึ้น</u> ราคา แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 2 ข. ผ้า เพิ่ง <u>ขึ้น</u> ราคา
ตำแหน่งคำกริยาอาการ	{	เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ก. พอลา <u>ขึ้น</u> ราคา ผ้า แล้ว
		เมื่อปรากฏในกรอบ 3 ข. พอลา กำลัง <u>ขึ้น</u> ราคา ผ้า

ตำแหน่งคำหลังกริยา เมื่อปรากฏหลังคำกริยา ประชาชนเพิ่มจำนวนขึ้นมาก

คำในหมวด คำกริยาอาการ-กริยาอาการ-กริยาอาการ-หลังกริยา เท่าที่พบมีอยู่

1 คำ (ดูรายการคำในภาคผนวก หน้า 265)